

7337 - 11
Teha Solovartnik 135

1

762

1)

1) במדבר פרשת במדבר פרק ב (א) וַיְדַבֵּר יְקוֹק אֱלֹ-מֹשֶׁה וְאֶל-אַהֲרֹן לֵאמֹר: (ב) אִישׁ עַל-דָּגְלוֹ בְּאֶתֶת לְבֵית אֲבֹתָם יִקְחוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִנֶּגֶד סָבִיב לְאֹהֶל-מוֹעֵד יִקְחוּ:

2)

2) במדבר רבה (וילנא) פרשת במדבר פרשה ב ג חִיבָה גְדוּלָה חֻבְבָן הַקָּב"ה שֶׁעָשָׂאם דְּגָלִים כְּמַה"ש כְּדִי שִׁיחִיו נִיכְרִין וּמְנִין שְׁהוּא אַהֲבָה לְיִשְׂרָאֵל שֶׁכֵּן שְׁלֵמָה אוֹמֵר (שִׁיר /הַשִּׁירִים/ ב) הַבִּיאֲנִי אֶל בֵּית הַיֵּין וְדַגְלוֹ עָלַי אַהֲבָה אָמַר ר' אֲבָהוּ מֵה ת"ל הַבִּיאֲנִי אֶל בֵּית הַיֵּין וְגו' לְמַה"ד =לְמַה הַדְּבַר דּוּמָה= לְעִשִׂיר שְׁהִיָּה לוֹ אוֹצֵר מֵלֵא יֵין וְנִכְנַס לְבִדְקוֹ וּמִצְאוֹ כּוֹלוֹ חוֹמֵץ בֹּא לְצֵאת מִתּוֹךְ הָאוֹצֵר וּמִצְא

קו אגרות או"ח משה

3)

ובעצם לא מובן איזה איסור ממש יש בהעמדת הדגלים הא ליכא איסור להכניס דברים שהם חולין אף שאין בהן שום צורך להביהכ"נ אף בנבנו בלא תנאי וכל שכן בנבנו על תנאי ככתיב כנסיות שלנו. ואף שאלו שעשו זה לדגל וסימן למדינת ישראל היו רשעים. מכל מקום הא לא תחזיקו זה לדבר קדוש. שנימא שיהיה חשש גרירה דעבודה זרה, וידוע לכל שעשו זה לסימן בעלמא והוי זה ככל דבר חול. וגם דגל אה"ב שהוא ג"כ שם מוכיח שלא הכניסו זה בשביל שמחשיבין זה לדבר קדוש אלא שהוא לסימן על מנהלי ביהכ"נ שמחבבין מדינה זו ומדינת ישראל וחפצו להתראות זה במקום רואים. ולכן אף שודאי לא מן הראוי הוא להכניס בביהכ"נ שהוא מקום קדוש וכ"ש שאין להניחו שם בקביעות וכ"ש לא אצל ארון הקודש, אבל איסור ממש לא שייך לומר ע"ז אלא שהוא ענין הבל ושטות. ואם אפשר באופן של שלום לסלקם מביהכ"נ היה זה דבר טוב אבל לעשות מחלוקת בשביל זה אסור. ואם היה כח בלא מחלוקת לעקור כל ענין הדגל כדי שלא יהיה זכרון למעשה הרשעים היה ג"כ אולי נכון לעשות. אבל ה"ו לעשות מחלוקת בזה.

ולכן אלו שרוצים לעשות בשביל זה מנין במקום אחר וחושבים שעושים בזה דבר גדול אין עושים כהוגן ורק הוא ענין פוליטיקא מצד כח היצר והשטן אשר בעוה"ר מרקד בינו עד אשר ירחם ה' וישלה לנו הגואל צדק ויערה עלינו רוח ממרום ללכת בדרך התורה והאמת לבלי לנטות ימין ושמאל. ידידי.

משה פיינשטיין

פימן מו

בענין ביהכ"נ שהועמדו שם הדגלים מאה"ב וממדינת ישראל שבשבי"ל זה אין רוצים אחרים להתפלל שם אם יש בזה ממש

1957

י"ט תמוז תשי"ז.

מע"כ ידידי הרב הגה"צ מוהר"ר ישכר בעריש היילפרין שליט"א הנקרא אדמו"ר מריישא ובייטשא.

הנה דבר ביהכ"נ שנבנה כדין לקדושת ביהכ"נ וכבר התפללו בו הוא בקדושתו אף אם נעשה שם עבירה ממש ועניני קלון, כמפורש במג"א בהתיא עובדא שמצאו שהשמש עשה בביהכ"נ עבירת זנות שמ"מ לא נתחללה קדושת ביהכ"נ בכך. ומוכרחין לומר שאף בשעת העבירה לא ירדה מקדושתה, דאם ירדה מי הקדישה אח"כ דהא הגידון היה תיכף כשנעשתה העבירה אם יתפללו שם כבמעלת קדושת ביהכ"נ. אלא ודאי דהקדושה שנעשה בביהכ"נ אינה יורדת שוב אף שלא מתנהגים שם בקדושה ואף כשעושים שם עבירות ועניני קלון. וא"כ אף אם נימא דהעמדת הדגלים בביהכ"נ הוא דבר איסור לא נתחללה הקדושה בכך ועדיף להתפלל שם מלעשות מנין במקום חול כמו בכל ביהכ"נ.

A. Foldesker

5) שולחן ערוך יורה דעה הלכות אבילות סימן שסד סעיף ד

אם מצאו ישראל הרגו, יקברוהו כמו שמצאוהו, בלא תכריכין, ולא יחלצו בו אפילו מנעליו. הגה: וכן עושין ליולדת שמתה, או למי שנפל ומת (מהרי"ל סימן ס"ה). וי"א שמלבישין אותם למעלה מבגדיהם, תכריכין (הגהמ"י בשם ר"י מדורא). ונהגו שאין עושין להם תכריכין כשאר מתים, רק קוברין אותן בבגדיהם, ולמעלה מהם סדין, כשאר מתים.

6) ש"ך יורה דעה סימן שסד

יא או למי שנפל ומת. במהרי"ל כתוב דאם דם יצא ממנו אז אין לטהר אותו כי הדם יסתלק ממנו אך יקברוהו במלבושיו וכו' הב"ח ונראה דהיינו דוקא כשמת במלבושיו אבל בנפל ולא מת מיד אלא לאחר כמה ימים שכבר פשט מלבושיו וגם אין דם יוצא ממנו שכבר פסק ומת על מטתו מכח אותו נפילה אז ודאי מטהרין אותו ועושין לו תכריכין כשאר בני אדם שמתין על מטתו ובדבר הזה יש חילוק בין נפל מן הגג להרוג דאלו בהרוג בידי עובד כוכבים אע"פ שבשעה שמצאוהו כבר פסק הדם קוברים אותו כאשר הוא נמצא כדי להעלות חימה ולנקום נקם וזה אין שייך בנפל מן הגג וכן ביולדת שמתה ודם יוצא ממנה אין לטהרה אלא קוברים אותה בלבושיה אבל אם לא

3) "Nonetheless, we must not lose sight of a law in the Shulchan Aruch to the effect that: "One who has been killed by non-Jews is buried in his clothes, so that the blood may be seen and avenged, as it is written: "I will hold (the heathen) innocent, but not in regard to the blood which they have shed" (Joel 4:21). In other words, the clothes of the Jew acquire a certain sanctity when spattered with the blood of a martyr. How much more is this so of the blue and white flag, which has been immersed in the blood of thousands of young Jews who fell in the War of Independence defending the country and the population. It has a spark of sanctity that flows from devotion and self-sacrifice. We are enjoined to honor the flag and treat it with respect." ('The Rav Speaks,' 5743, p. 139)

רמב"ן

4) הָעַם וְהֵם נְבוּכִים⁵ בַּמִּדְבָּר [פסוק ג], וְאֵינָם הוֹלְכִים אֶל מְקוֹם יְדוּעַ לְזִבְחֵם⁶. וְזֶה טַעַם יוֹבְנֵי יִשְׂרָאֵל יֵצְאוּ בְיַד רַמְהָ [פסוק ח] - שֶׁעָשׂוּ לָהֶם דָּגָל וְנֵס לְהַתְנוּסָה⁷, וְיוֹצְאוּם בְּשִׂמְחָה וּבְשִׁירִים בְּתוֹף וּבְכִנּוֹר⁸, בְּדְמוּת הַנְּגָאִלִים מֵעֲבָדוֹת. לֹא כְעֲבָדִים הַעֲתִידִים לָשׁוּב לְעֲבֹדָתָם⁹. וְכָל זֶה הוּגָד לוֹ¹⁰.

כ' אפ"ה

RAMBAN ELUCIDATED

– וְאָמַר כִּי בָרַח הָעַם וְהֵם נְבוּכִים בַּמִּדְבָּר וְאֵינָם הוֹלְכִים אֶל מְקוֹם יְדוּעַ לְזִבְחֵם – and, as God had foretold, based on this [Pharaoh] inferred that the people had escaped and that they were wandering⁵ in the Wilderness and not going to a particular place to bring offerings.⁶ – וְזֶה טַעַם יוֹבְנֵי יִשְׂרָאֵל יֵצְאוּ בְיַד רַמְהָ – And this is also the sense of the verse, *And the Children of Israel were going out "with raised hand"* (v. 8), – שֶׁעָשׂוּ לָהֶם דָּגָל וְנֵס לְהַתְנוּסָה – for it means that they had made for themselves a flag and a "banner to be raised high,"⁷ וְיוֹצְאוּם – and were now leaving "with gladness, with songs, with timbrel, and with lyre"⁸ – בְּדְמוּת הַנְּגָאִלִים מֵעֲבָדוֹת – in the manner of those who have been freed from slavery, – לֹא כְעֲבָדִים הַעֲתִידִים לָשׁוּב לְעֲבֹדָתָם – not like slaves who are yet to return to their slavery.⁹ – וְכָל זֶה הוּגָד לוֹ – All this was told to [Pharaoh].¹⁰

נתאוו ישראל להעשות דגלים כמלאכים

מהו עניין הדגלים שעליהם חונים בני ישראל?

5) חז"ל (במדבר רבה פרשה ב, ג ע"פ גירסת ה'עקידת יצחק') מלמדים אותנו, שהשימוש בדגלים נוצר בעקבות בקשתם של בני ישראל בהר סיני – "אמר ר' יוחנן: מאי דכתיב (תהלים כ, ו): 'נִרְנְנָה בְּשִׁשְׁעֵיךָ וּבְשֵׁם אֱלֹהֵינוּ נִדְגַל' – בשעה שנגלה הקב"ה על ישראל בסיני כו' ירדו עמו כ"ב אלפים מרכבות של מלאכי השרת כו', והיו כולם דוגלי דגלים כו', כיוון שראו אותם ישראל מיד נתאוו ליעשות דגלים כמותם, דכתיב (שיר השירים ב, ד): 'הִקְיָאֲנִי אֶל בֵּית הַיָּיִן וְדִגְלוּ עָלַי אֲהַבָּה'. אמר הקב"ה: חייכם, אני אעשה אתכם דגלים כמו שהתאוויתם, דכתיב (בהמשך הפסוק בתהלים כ, ו): 'יִמְלֵא ה' כָּל מְשָׁלוֹתֶיךָ'."

1)

וְחִזְרֵת בְּךָ שְׁנֵאמַר (שם ל.כ. יד) 'וַיִּנָּחֶם ה' . דְּבַר אַחַר אָמַר ר' לוי אָמַר לְפָנָיו רַבּוּנוּ שֶׁל עוֹלָם עֲצָמוֹתָיו שֶׁל יוֹסֵף נִכְנָסוּ

הַאֲזִינוּ פִּשְׁמִיא, מְכִילְתָא סְפָר פִּנְחָס פִּקְלִי"ה, בְּשֵׁלַח, מִס' עֲמֵלֵק, פ"ב, יִלְקוּ"ש כֵּאן

מדרש ואתחנן רבה

לְאֶרֶץ וְאֲנִי אֵינִי נִכְנָס לְאֶרֶץ אָמַר לוֹ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִי שֶׁהוֹדָה בְּאֶרְצוֹ נִקְבַּר בְּאֶרְצוֹ וּמִי שֶׁלֹּא הוֹדָה בְּאֶרְצוֹ אֵינּוּ נִקְבַּר בְּאֶרְצוֹ יוֹסֵף הוֹדָה בְּאֶרְצוֹ מִנֵּיץ גְּבֻרָתוֹ אוֹמְרָת (כּוֹרַאשִׁית לט. יד) 'רָאוּ הַבָּיָא לְנוּ אִישׁ עֲבָרֵי וְגו'' וְלֹא כִּפַּר אֱלֹא (שם מ. טו) 'גִּנְבַּ גְּנֻבְתֵי מֵאֶרֶץ הָעֲבָרִים' נִקְבַּר בְּאֶרְצוֹ מִנֵּיץ שְׁנֵאמַר (יהושע כד. לב) 'וְאֵת עֲצָמוֹת יוֹסֵף אֲשֶׁר הֶעֱלָו בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם קָבְרוּ בְּשֶׁכֶם' אֵת שֶׁלֹּא הוֹדִיתָ בְּאֶרְצָךְ אֵינְךָ אֵתָּה נִקְבַּר בְּאֶרְצָךְ פִּיּוֹד בְּנוֹת יִתְרוֹ אוֹמְרוֹת (שמות ב. יט) 'אִישׁ מִצְרַיִם הֶעֱלָנוּ מִיַּד הָרַעִים' וְהוּא שׁוֹמֵעַ וְשׁוֹתֵק לְפִיכָךְ לֹא נִקְבַּר בְּאֶרְצוֹ.

2)

192 תורה במדבר שו שלח תמימה

וְרֵאִיתֶם אוֹתוֹ. הַנִּיּא, רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאי אוֹמֵר, כֹּל הוֹרִיז בְּמִצְוֵה זוֹ זֹכֵה וּמִקְבַּל פְּנֵי שְׂבִינָה, כְּתִיב הֵבֵא וְרֵאִיתֶם אוֹתוֹ וְכִתִּיב דַּתֶּם (פ' וַאֲחַתְּנִן) אֵת ה' אֱלֹהֶיךָ תִּירֵא וְאוֹתוֹ תַעֲבֹד-קִיָּא) [מִנְחוֹת פ"ג ב'].
וְרֵאִיתֶם אוֹתוֹ. תְּנִי בְשֵׁם רַבִּי מֵאִיר, וְרֵאִיתֶם אוֹתֶם אֵין כְּתִיב כֵּאן אֵלֹא וְרֵאִיתֶם אוֹתוֹ, כְּגִיד שֶׁכָּל הַמְּקִיִּים מִצּוֹת צִיּוּת כֵּאלוֹ מִקְבַּל פְּנֵי שְׂבִינָה, כְּגִיד שׁוֹדֵחַ-כֶּלֶת רוֹמָה לִים וְהִים לְעֹשְׂבִים וְעֹשְׂבִים לְרִקִיעַ וְרִקִיעַ לְכֶסֶם הַכְּבוֹד-קַבֵּי) [יְרוּשָׁלַיִם בְּרִכּוֹת פ"א ה"ב].

3)

שחרית לחול - עמידה

SHAḤARIT FOR WEEKDAYS

קְבוּץ גְלוּיֹת
תִּקְעוּ בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל לְחִירוֹתֵינוּ, וְשֵׂא נִים לְקַבֵּץ גְּלוּיֹתֵינוּ
וְקַבְּצֵנוּ יַחַד מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ.
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מְקַבֵּץ נְדָחֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל.

INGATHERING OF EXILES
Sound the great shofar for our freedom,
raise high the banner to gather our exiles,
and gather us together from the four quarters of the earth.
Blessed are You, LORD,
who gathers the dispersed of His people Israel.